Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32433

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ), gebelik sürecindeki kad?nlar?n do?al do?um yapma becerilerine dair sahip olduklar? **öz yeterlilik** inançlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Hilal Karadeniz taraf?ndan 2019 y?l?nda Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk toplumunun kültürel ve dilsel yap?s?na uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerini ara?t?rmay? hedeflemi?tir. Ölçek, anne adaylar?n?n do?um a?r?s? ile ba?a ç?kma, vücutlar?na güvenme ve sa?l?k personeliyle i? birli?i yapma gibi konulardaki inançlar?n? de?erlendiren 9 maddeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Vajinal do?um, öz yeterlilik, do?um, gebelik, do?um korkusu, ölçek uyarlama, psikometri

Yazarlar

Hilal Karadeniz

Amaç

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ), gebe kad?nlar?n vajinal do?um sürecini ba?ar?yla yönetebileceklerine dair alg?lad?klar? **yeterlilik** düzeyini belirlemek amac?yla uyarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, do?um öncesi dönemde annenin psikolojik haz?rl???n? ve do?um eylemine yönelik olumlu beklentilerini nicel olarak ölçmektir. Bu sayede, dü?ük öz yeterlilik düzeyine sahip olan ve dolay?s?yla do?um korkusu ya?ama riski ta??yan anne adaylar? erken tespit edilebilir ve gerekli müdahaleler planlanabilir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisinin temelini olu?turan **öz yeterlilik** (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Spesifik olarak, bu yap? anne adaylar?n?n fizyolojik ve psikolojik kapasitelerine duyduklar? inanc? ifade eder. Öz yeterlilik, bir bireyin belirli bir görevi veya durumu ba?ar?yla yönetme yetene?ine olan inanc?d?r. VDÖYÖ ba?lam?nda, bu inanç, do?um sanc?lar?yla ba?a ç?kma, vücudun do?al süreçlerine güvenme ve do?umun zorluklar?na kar?? haz?rl?kl? olma gibi boyutlar? kapsamaktad?r.

Ölçülen yap?, yaln?zca fiziksel yeterlili?i de?il, ayn? zamanda annenin çevresel faktörlerle (sa?l?k personeli, aile deste?i) etkile?im kurma ve bu etkile?imleri do?um lehine kullanma becerisine olan inanc?n? da içerir. Yüksek öz yeterlilik, genellikle daha az kayg?, daha iyi a?r? yönetimi ve daha olumlu vajinal do?um deneyimleri ile ili?kilendirilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bo? b?rak?lm?? olsa da, Hilal Karadeniz'in yüksek lisans tezi (2019) kapsam?nda ölçe?in Türk kültürü için yap? geçerlili?i ve kapsam geçerlili?i incelenmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda geçerlik, genellikle dilsel e?de?erlik, uzman görü?leri (kapsam geçerli?i) ve faktör analizi (yap? geçerli?i) yöntemleriyle sa?lan?r. Ölçe?in maddelerinin vajinal do?um öz yeterlili?i kavram?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leriyle de?erlendirilmi?, ard?ndan istatistiksel analizlerle ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal yap?y? koruyup korumad??? test edilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi sunulmam??t?r. Ancak bir **uyarlama** çal??mas?nda güvenirlik, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilir. Karadeniz (2019) tezinde, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde olmas? beklenir; bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (vajinal do?um öz yeterlilik) ölçme konusunda tutarl? oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin Türk toplumuna uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, 9 maddelik ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu tespit etmek için kullan?lm??t?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap? ile güçlü bir ili?kisi oldu?unu teyit eder ve ölçe?in yap? geçerlili?ine önemli katk? sa?lar.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas? sonucu elde edilmi?, kendini de?erlendirme türünde bir psikometrik ölçektir.

Format: 9 maddelik, tek boyutlu oldu?u varsay?lan, Likert benzeri derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Gebe kad?nlar/Anne adaylar?.

Ya? Grubu: Do?urganl?k ça??ndaki gebe bireyler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki gebelik sürecinde olan ve vajinal do?um yapmas? beklenen kad?nlar.

Test Metodolojisi: Bireylerden her bir maddeye ne kadar kat?ld?klar?n? 0 ("Kat?lm?yorum") ile

ARABPSYCHOLOGY.COM

10 ("Kat?l?yorum") aras?nda bir aral?kta derecelendirmeleri istenir. Yüksek puanlar, yüksek **vajinal do?um öz yeterlili?i** inanc?n? gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik inanc?, do?um eylemi, pelvik yap?, gebelik psikolojisi, adaptasyon, psikometrik özellikler

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: hilalkaradeniz1993@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tez çal??mas? s?ras?nda ba?l? oldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin Türk toplumuna uyarlamas? 2019 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçek, yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, akademik ve klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Hilal Karadeniz) veya tez dan??man? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in tam metnine ve detayl? psikometrik raporuna YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir. Tezin yay?mland??? link: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Karadeniz, H. (2019). *Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)'nin Türk toplumuna uyarlanmas?* . Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

vajinal-dogum-oz-yeterlilik-olcegi-vdoyo-toad.pdf

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ) Maddeleri

Derecelendirme: 0-Kat?lm?yorum 10-Kat?l?yorum

Rahat bir ?ekilde vajinal do?um yapabilece?ime güveniyorum.
Ba?ar?l? bir do?um için pelvik (le?en kemi?i) yap?ma ve tüm vücut yap?ma güveniyorum.
Bebe?imin vajinal yolla do?mas? için yeterli beslenmem gerekti?ini biliyorum.
Vajinal do?um süresince, do?um sanc?lar? ile ba? edebilece?ime güveniyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Vajinal do?um süresince kendimi idare edebilir ve kendimle ba? edebilirim.
Vajinal do?um s?ras?nda sa?l?k personeli ile i? birli?i içinde olaca??ma eminim.
Do?umda sorunlar ortaya ç?karsa, bunlarla ba? etmemi sa?layacak birden fazla yöntemim var.
Vajinal do?umun zorluklar?na kar?? haz?rl?kl?y?m.
Ailemin deste?i, vajinal do?umun zorluklar?n?n üstesinden gelmem için bana güç verir.

ARABPSYCHOLOGY.COM